

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and Education Research

Sayı/Issue 14 (Şubat/February 2024), s. 1251-1270.

Geliş Tarihi-Received: 26.01.2024

Kabul Tarihi-Accepted: 25.02.2024

Araştırma Makalesi-Research Article

ISSN: 2687-5675

DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1426267

Scamper Tekniğinin Yazma Becerilerinin Gelişimine Etkisi

The Effect of the Scamper Technique on the Development of Writing Skills

Yasemin BAKI*

Öz

Bu çalışmada SCAMPER tekniğinin yazma becerilerinin gelişimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada SCAMPER tekniğine ilişkin gerçekleştirilen deneysel işlemin etkisini incelemek amacıyla elde edilen ön-test son-test kontrol grupsuz deneysel desen kullanılmış olup deneysel işlemdeki denekler, amaçlı örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin kuzeyindeki bir üniversitenin Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim gören 26 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmadaki verilerin elde edilmesinde Yazma Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada oluşturulan metinler öncelikle bu ölçme aracıyla analiz edilerek veriler elde edilmiştir. Deney grubunun ön ve son test puanlarının karşılaştırılmasında Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre SCAMPER tekniği Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerini ve yazma becerilerinin alt boyutları olan içerik, anlatım, organizasyon, kelime seçiminin alt boyutlarında manidar düzeyde farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Buna karşın noktalama ve dilbilgisi boyutunun alt boyutlarında dil bilgisi kurallarına dikkat etme, okunaklı yazma, sayfa sınırlarına uyma ve sayfa düzenine uyma açısından manidar bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Sonuçlar bütün olarak değerlendirildiğinde SCAMPER tekniğinin yazma çalışmalarında kullanılmasının yazılı anlatım becerilerinin gelişimine katkı sağlayacağı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: SCAMPER tekniği, Türkçe öğretmeni adayları, yazma becerileri.

Abstract

This study aimed to investigate the impact of the SCAMPER technique on the development of written expression skills. A pre-test post-test experimental design without a control group was employed to assess the effect of the experimental process involving the SCAMPER technique, and the subjects in this process were selected through purposive sampling. The research sample comprised 26 pre-service teachers studying in the Turkish Language Teaching Department at a university in Northern Turkey. The Writing Skills Scale was used to collect the data for this study. The texts generated in the research were first analyzed using this measurement tool, and the data were collected. The Wilcoxon Signed-Ranks Test was used to compare the pre- and post-test scores of the experimental group. According to the study results, it was observed that the SCAMPER technique significantly influenced the writing skills of pre-service Turkish teachers, impacting sub-dimensions such as content, expression, organization, and word choice. Conversely, no significant difference was found in the sub-dimensions of punctuation and grammar concerning attention to grammatical rules,

legible writing, adherence to page boundaries, and page layout. The findings of this study suggest that using the SCAMPER technique in writing studies contributes to the development of written expression skills.

Keywords: The SCAMPER technique, pre-service Turkish teachers, writing skills.

Giriş

SCAMPER tekniği, İngilizcede yedi düşünme eylemine karşılık gelen yedi farklı kelimenin ilk harflerinin birleştirilmesiyle oluşturulan bir akronim olarak yapılandırılmıştır (Sak, 2020). Bu akronimde; S: Substitute (yer değiştirme), C: Combine (birleştirme), A: Adapt-Adjust (uyarlama), M: Modify, Minify, Magnify (değiştirme, küçültme, büyütme), P: Put to other uses (başka amaçlarla kullanma), E: Eliminate (yok etme, çıkarma), R: Reverse, Rearrange (tersine çevirme ya da yeniden düzenleme) ifadelerinin baş harfleri alınıp kısaltılarak SCAMPER kelimesiyle ifade edilmiştir (Üstündağ 2003).

Bu teknikte amaç; ürün (eşya, fikir, metin vb.) üzerinde yapılabilecek değişiklikleri düşünmeye yardımcı olacak bir kontrol listesinden oluşan sorularla öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmektir (Yıldız ve İsrail, 2002). Sorulan bu sorular yardımıyla öğrencilere sunulan çerçeve, sürecin sistematik bir şekilde işlemesine yardımcı olmakta ve yeni düşüncelerin açığa çıkarılışını kolaylaştırmaktadır (Sak, 2020). SCAMPER tekniğinde var olan bir şeyi değiştirip dönüştürüp yeniden yapılandırırken düşünmeye yardımcı olabilecek soru setleri ve bu sorulara karşılık gelecek düşünme basamakları Tablo 1’de sunulmuştur (Serrat, 2017).

Tablo 1. SCAMPER Tekniğinin Basamakları

Basamaklar		Amaçlar ve Temel Sorular
İngilizce kelime	Türkçe karşılık	
Subsite	Yerine koyma Yerine kullanma Yerine geçme Yerini alma Başkalaştırma	Bu aşamada bir bütünün parçası yerine başka parça, bir fikrin yerine başka fikir, bir nesnenin yerine başka nesne kullanma çalışması yapılır. Temel sorular: Elimdeki nesnenin/fikrin yerine başka ne kullanabilirim/koyabilirim? Kullanılan malzemelerin, materyallerin, objelerin, yöntemlerin ya da tekniklerin yerini alabilecek neler düşünülebilir?
Combine	Birleştirme Bir araya getirme Bütünleştirme	Bu aşamada farklı fikirleri, buluşları, neneleri, imgeleri, sesleri, yöntemleri, amaçları daha yaratıcı sonuç elde etmek için bir araya getirilip birleştirme çalışması yapılır. Temel sorular: Hangi fikirleri/nesneleri birleştirebilirim? Hangi sorunlar, durumlar, parçalar, düşünceler, fikirler, görüşler birbiriyle birleştirilebilir?
Adapt Adjust	Uyarlama Adapte etme Esinlenmek Uyarlamak Farklı tasarlamak	Bu aşamada var olan nesne, fikir, olay, söz, imge vb. kopyalayarak veya biraz değiştirerek bir amaca ya da duruma uyum sağlaması için üzerinde değişiklik ve düzeltmeler yapılır. Temel sorular: Elimdeki nesneyi değişen koşullara uyum sağlayacak şekilde nasıl farklılaştırabilirim? Başka neler kopya edilebilir ve/veya taklit edilebilir, yeni duruma uyarlanabilir?

Modify Minify Magnify	Değiştirme, Büyültme Küçültme Çoğaltmak Azaltmak	Bu aşamada var olan nesne, fikir, olay, söz, imge vb. farklılaştırmak, mevcut sorunu çözmek ya da daha kullanışlı şekle getirmek için orijinal örneğini alarak formunu değiştirme, genişletme; şeklini ya da niteliğini büyütme, küçültme, azaltma, çoğaltma, hafifleştirme, yavaşlatma vb. düzenlemeler yapılır Temel sorular: Elimdeki nesnenin nesini büyülterek/küçülterek/modifiye ederek farklı ve özgün bir ürün elde edebilirim? Bir nesnenin, gerecin rengi, sesi, tadı, kokusu, yapıldığı madde ya da biçimi değiştirilebilir mi?
Put to Other	Başka Amaçla Kullanma Başka Şekilde Kullanma Amacını değiştirme Başka bir şeylerin yerine kullanma	Bir fikri, bir aleti, ürünü veya bunların parçalarını başka amaçlarla kullanma çalışmaları yapılır. Temel sorular: Elimdeki nesneyi başka bir yerde kullanabilir miyim? Nerede ve nasıl kullanabilirim? Bir nesne, gereç daha büyük, daha güçlü, daha geniş, daha yüksek ya da abartılı olabilir mi? Düşünülen nesne, gereç kullanım amacının dışında başka bir yerde, işte kullanılabilir mi?
Eliminate	Eleme, Çıkarma Yok Etme	Bir problemin, ürünün veya aracın bir parçasını veya tamamını çıkarma çalışması yapılır. Temel sorular: Elimdeki nesneyi daha iyi hale getirebilmek için nesneden çıkarabileceğim bir şey var mı? Ya da sistemden neyi çıkarmam daha iyi bir sonuca sebebiyet verir? Buraya kadar düşünülenlerden neler çıkarabilir ve neler atılabilir?
Rearrange Reverse	Tersine Çevirme Yeniden Düzenleme Yer değiştirmek	Bir ürünü, aracı, düzeneği veya düşünceyi yeniden düzenleme veya tersine çevirme çalışması yapılır. Temel sorular: Var olan sistem tersine çevirebileceğim ya da örüntüsünü değiştirebileceğim bir şey var mı? Bir düzeneğin, gerecin parçalarının yeri değiştirilebilir mi? Yeniden sıraya konulabilir mi? Yeniden programlanabilir mi ve yeniden düzenlenebilir mi? Bir parça; öne, arkaya, sağa, sola, üste, alta gibi içten dışa, dıştan içe ve yukarıdan aşağıya yer değiştirebilir mi?

Düşünme süreçlerinin düzenlenmesi ve yeni fikirlerin açığa çıkışını sağlayan SCAMPER tekniğini uygulanırken dikkat edilmesi gerekenler ise şunlardır (İslim, 2009; Kaytez, 2015; Yağcı, 2012; Öztalay, 2020; Özözer, 2020):

1. Katılımcılar 10-15 arasında olmalıdır.
2. Uygulama süresi 30-60 dakika arası değişmelidir.
3. Çokça fikir üretilmesi en temel amaç olduğu için eleştirel ortam oluşmasına müsaade edilmemelidir.
4. Eğitimciler uygulama grubuna göre cazip sorular hazırlamalıdır.
5. Uygulama sürecinde hiçbir katılımcının fikri kıyaslanmamalı, övülmemeli; herkese aynı tepki verilememelidir.

6. Tekniğin uygulanmasında katılımcılar not almalı fikirleri kaydedecek bir oturum başkanıysa da sekreter yazma işlemini gerçekleştirmelidir.
7. Uygulama sürecinde zevkli bir ortam oluşturulmalı ve fikir üretmek için zorlama yapılmamalıdır.
8. Fikirler tekrara düştüğünde oturum sonlandırılmalıdır.

Bu kurallar çerçevesinde ilgili süreçlerin uygulandığı yönlendirilmiş bir beyin fırtınası olarak da tanımlanabilecek SCAMPER tekniği, düşünme becerilerinin gelişimini desteklemektedir (Altıparmak, 2019; Alyazad, 2014; Baş ve Kaptan, 2021; İslim, 2011; Jelena vd., 2014; Karataş ve Tonga, 2016; Kaytez, 2015; Michalko, 2006; Poon vd., 2014). Bunun yanı sıra bu teknik, öğretmen adaylarının başta yaratıcı düşünme becerileri olmak üzere (Alyazad, 2014; Baki, 2023; Baş, 2018; Baş ve Kaptan, 2021; İslim, 2009; Karataş ve Tonga, 2016; Özyaprak, 2016; Yıldız ve İsrail, 2002) çok yönlü düşünme (Altıparmak, 2019; Özaltay, 2020; Toksöz, 2018), farklı bakış açısı kazanma (Karataş ve Tonga, 2016; Kocatepe, 2017; Okka ve Kırmızıoğlu, 2018) ve hayal güçlerini geliştirme açısından sağladığı katkılar çeşitli araştırmalarla ortaya konulmuştur (Altıparmak, 2019; Aytez, 2015; Baki, 2023; İslim, 2009; Kocatepe, 2017; Özaltay, 2020; Tsai, 2019).

Düşünme becerilerinin ve doğrudan ilişkili olduğu temel dil becerilerinin gelişiminde farklı tekniklerin kullanımı bu becerilerin gelişimine olumlu katkılar sağlamaktadır. Düşünme süreçlerinin etkin kullanıldığı temel dil becerilerinden biri olan yazma; duygu, düşünce ve hayallerin zihinsel işlemlerden geçirilerek damıtılmasıyla dil kuralları çerçevesinde duyu evreninde harf denilen sembollerle görünür kılınmasını sağlayan, bilinç ve bilinç altının birleşimiyle açığa çıkan ruhsal-sinirsel kas etkinliğidir (Covey, 2006). Duygu ve düşüncelerin üst düzey bilişsel işlemler vasıtasıyla organize edildiği yazma süreci düşünme becerileriyle doğrudan ilişkilidir (Akyol, 2008). Bu süreçte birey, bilinmez bir yapıda olan düşünme süreçlerini oluşturan zihinsel şemalarında var olanları tanıması, düzenlemesi, yapılandırması ve görünür kılması sağlanmaktadır (Güneş, 2007). Böylelikle bireyin soyut bir mekanizma olan düşünme süreçleri sonucunda elde ettiği fikirlerini harf denilen sembollerle somutlaştırılması sağlanmaktadır.

Harflere hayat vermeyi sağlayan yaratıcı, yansıtıcı ve etkin bir biçimlendirme aracı olan yazma becerisi (Akkaya, 2011) gelişimi en zor olan becerilerdendir (Temizkan ve Yalçınkaya, 2013). Yapılan araştırmalar ilkokuldan üniversite düzeyinin sonuna yazma becerilerinin gelişiminde olan sorunların her aşamada devam ettiğini ortaya koymaktadır (Akbaba, 2015; Bahşi, 2018; Baki ve Karakuş, 2017; Demir, 2013; Sallabaş, 2007; Şentürk, 2018; Tavşanlı, 2019; Tepeli ve Baydar, 2013). Yazma becerilerin geliştirilmesi ve mevcut sorunların ortadan kaldırılması için ortaya koyulacak çözümlerinden biri de yazma becerilerini geliştirecek farklı strateji ve tekniklerin kullanımudur. Alan yazında yapılan araştırmalar da farklı yöntem ve tekniklerin yazma becerisi üzerindeki geliştirici etkisini ortaya koymaktadır (Bağcı, 2007; Baki, 2019; Karateke, 2006). Yazma becerisinin geliştirilmesinde kullanılacak tekniklerden biri de SCAMPER'dır. Bu teknik, bir öğretim aracı olarak yazma sürecinde öykü, masal ya da şiirler gibi metin türlerinin yazımında kullanılacağı gibi (Yıldız ve İsrail, 2002) tüm metin türleri üzerinde de uygun bir planlamayla kullanılabilir. Pratik bir düşünme aracı olan bu teknikle öğrencilerin yazma sürecinde fikir, kişi ya da nesnelere bilinen biçim ya da işlevleriyle düşünme alışkanlığını ortadan kaldırarak onlara yeni anlamlar ve işlevler yüklemeleri sağlanmaktadır. Böylelikle yaratıcılıklarını ve hayallerini yazılarına eksiksiz şekilde yansıtmalarına olanak sunulmaktadır (Ceran, Karaca, Eren ve Karataş, 2015). Yapılan sınırlı sayıda araştırmada SCAMPER tekniğinin öğrencilerin yaratıcı yazılar oluşturmalarına sağladığı katkılar ortaya konulmuştur (Aydın ve Çilci 2020, Baki, 2023; Ceran vd., 2015; Çilci, 2019; Majid vd., 2013). Ancak ilgili alan yazında bu tekniğin yazma becerilerine etkisine ilişkin

herhangi bir araştırmaya ulaşamamıştır. Bu araştırmayla SCAMPER tekniğinin Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin gelişimine etkisinin incelenmesi ve bu tekniğin yazma sürecinde kullanımına ilişkin örnek bir uygulamanın tanıtılması amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde araştırmada SCAMPER tekniği Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerini manidar düzeyde geliştirmekte midir? sorusuna cevap aranmıştır. Bu ana problem ekseninde araştırmada şu alt problemlere cevap aranmıştır:

1. SCAMPER tekniği Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin içerik boyutuna ve alt boyutlarına (ilginçlik, içerik-başlık uyumu, açıklık, detayların zenginliği, deneyime/yaşama uygunluk, bilgilerin doğruluğu) ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar düzeyde farklılık oluşturmada mıdır?
2. SCAMPER tekniği Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin anlatım boyutuna ve alt boyutlarına (özgünlük, doğallık, duruluk, olağandışılık, çekicilik/hoşluk, duygulandırıcılık, eğlendiricilik/izlenebilirlik) ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar düzeyde farklılık oluşturmada mıdır?
3. SCAMPER tekniği Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin organizasyon boyutuna ve alt boyutlarına (girişin çekiciliği, detayların yerleştirilmesi, paragraflar arası ilişkilerin kurulması, akıcılık/kolay takip edebilme, göndermelerin akışı bozmaması, gerilim/heyecan yaratma, ilgi çekme) ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar düzeyde farklılık oluşturmada mıdır?
4. SCAMPER tekniği Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin kelime seçimi boyutuna ve alt boyutlarına (doğru/güçlü eylem kelimelerinin kullanımı, özgün isimlerin kullanılması, kelimeleri yeni anlamlarda kullanma) ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar düzeyde farklılık oluşturmada mıdır?
5. SCAMPER tekniği Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin noktalama ve dilbilgisi boyutuna ve alt boyutlarına (paragrafları doğru kullanma, noktalamaya dikkat etme, dilbilgisi kurallarına dikkat etme, okunaklı yazma, sayfa sınırlarına uyma, sayfa düzeni) ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar düzeyde farklılık oluşturmada mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

SCAMPER tekniğinin yazma becerilerinin gelişimine etkisinin incelendiği bu araştırmada ön test-son test kontrol grupsuz yarı deneysel desen kullanılmıştır. Kontrol grupsuz ön test-son test yarı deneysel desen, deneysel işlem öncesi ve sonrasında aynı grup üzerinde uygulanan ön test ve son testler aracılığıyla deneysel işlemin etkisinin incelendiği desen türüdür (Büyüköztürk, 2007). Bu desenle oluşturulan araştırmada deneysel müdahale SCAMPER tekniği ile yapılmış olup müdahale edilen durum Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerileridir. Deneysel süreç Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırmada kullanılan deneysel desen

Grup	Ön test	Yöntem	Son test
G _d	O _{1.1}	X	O _{2.1}
	1 hafta	8 hafta	1 hafta

Not: G_d: Deney grubu, O_{1.1}: Deney grubuna uygulanacak ön-test, O_{1.2}: Deney grubuna uygulanacak son-test, X: Farkındalık eğitimi ve SCAMPER tekniğinin uygulanışı

Etik Kurul İzni

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu'nun 30/03/2023 tarihli toplantısında alınan 2023/124 sayılı karar çerçevesinde bu araştırma etik açıdan uygun bulunmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, basit seçkisiz örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Çalışma grubu; Türkiye'nin kuzeyindeki bir üniversitenin Türkçe Öğretmenliği Lisans Programında öğrenim gören toplam 26 öğretmen adayından oluşmaktadır. Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; 14'ü kadın (%53.84'ü), 12'si erkektir (%46.15).

Veri Toplama Aracı

Eğitim alanında ders kitapları, program yönergeleri, okul içi ve dışı yazışmalar, öğrenci kayıtları, toplantı tutanakları, öğretmen ve öğrenci el kitapları, öğrenci ders ödevleri ve sınavları vb. araştırmada kullanılacak dokümanlar arasındadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Türkçe öğretmeni adaylarının deneysel işlem öncesinde yazdıkları 26 masal ve deneysel işlem sonrasında yazdıkları 26 masal metni olmak üzere toplam 52 adet masal metninden oluşan dokümanlar bu araştırmada toplanan verilerdir. Araştırmada elde edilen dokümanların incelenmesinde Yazma Becerisi Ölçeği (Rubriği) kullanılmıştır.

Yazma Becerisi Ölçeği: Uysal (2009) tarafından geliştirilen bu ölçme aracı içerik, anlatım, organizasyon, kelime seçimi ve noktalama ve dilbilgisi alt kategorilerine ayrılmıştır. Bu kategorilerde kendi içerisinde alt kategorilere ayrılmış olup yazma becerilerinin detaylıca incelenmesine imkân verecek şekilde yapılandırılmıştır. Her bir boyuta ilişkin alt boyutlar içerik (ilginçlik, içerik-başlık uyumu, açıklık, detayların zenginliği, deneyime/yaşama uygunluk, bilgilerin doğruluğu), anlatım (özgünlük, doğallık, duruluk, olağandışılık, çekicilik/hoşluk, duygulandırıcılık, eğlendiricilik/izlenebilirlik), organizasyon (girişin çekiciliği, detayların yerleştirilmesi, paragraflar arası ilişkilerin kurulması, akıcılık / kolay takip edebilme, göndermelerin akışı bozmaması, gerilim/heyecan yaratma, ilgi çekme), kelime seçimi (doğru/güçlü eylem kelimelerinin kullanımı, özgün isimlerin kullanılması, kelimeleri yeni anlamlarda kullanma), noktalama ve dilbilgisi (paragrafları doğru kullanma, noktalamaya dikkat etme, dilbilgisi kurallarına dikkat etme, okunaklı yazma, sayfa sınırlarına uyma, sayfa düzeni) olmak üzere beş boyut ve bu boyutları oluşturan alt boyutlardan oluşmaktadır. Yazılı anlatım becerilerini değerlendirme amacıyla kullanılan bu rubrikteki her bir alt boyuttan en yüksek puan 4, en düşük puan ise 0 puan alınabilmektedir. Buna göre; 0-1 puan aralığı: Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden çok düşük performans göstermişlerdir. 1-2 puan aralığı: Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden düşük performans göstermişlerdir. Sonuçlar öğrencilerin yazma becerileri ve yaratıcılıklarının zayıf olduğunu gösterebilir. 2-3 puan aralığı: Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden kabul edilebilir bir performans göstermişlerdir. 3-4 puan aralığı: Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden yüksek düzeyde bir performans göstermişlerdir. Bu sonuçlar öğrencilerin yazma becerileri ve yaratıcılıkları yönünden oldukça gelişmiş olduğunu göstermektedir. Bu ölçme aracına ilişkin güvenilirlik analizi sonucunda Pearson Korelasyon Katsayısı .94 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma öncesinde deney grubu öğrencilerine araştırma hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Deneysel süreç yedi hafta, ön-test ve son-testlerin uygulanması iki hafta ve

Farkındalık Eğitimi bir hafta olmak üzere uygulama süreci toplam on hafta sürmüştür. SCAMPER tekniğinin yazma becerilerine etkisi deney grubundaki öğretmen adaylarının uygulama öncesinde yazdıkları masallardan elde edilen veriler Yazma Becerisi Rubriği aracılığıyla incelenmiş ve bu veriler nicel veriler olarak değerlendirilmiştir. Deney grubundaki öğretmen adaylarının SCAMPER tekniğini tanımaları ve süreçte takip edecekleri adımları tanıtmak amacıyla araştırmacı tarafından Farkındalık Eğitimi verilmiştir. Bu eğitimin içeriği Şekil 1’de sunulmuştur.

Farkındalık Eğitimi İçeriği

- Scamper tekniğinin basamaklarının tanıtılması
- Scamper tekniğinin basamaklarına ilişkin örnek uygulamalar yapılması
- Masal türünün tanıtılması ve örnek masalların değerlendirilmesi
- Scamper tekniğine ilişkin basamakların tek tek uygulanmasına ilişkin örnek çalışmaların gösterilmesi
- Scamper tekniğinin masallara uygulanmasına ilişkin örnek bir metin üzerinden çalışma yapılması
- Süreç içerisinde kullanılacak masallara karar verilmesi ve bu masalların kullanımına ilişkin uygulama takviminin belirlenmesi

Şekil 2. Farkındalık Eğitimi

Bir haftalık süreci kapsayan bu eğitim toplam beş saatten oluşmuştur. Bu süreçte örnek bir metin üzerinden SCAMPER tekniğinin uygulama basamaklarında yapılacak işlemler detaylıca anlatılmıştır. Araştırmacı tarafından oluşturulan Scamper tekniğinin basamaklarını içeren form aracılığıyla bir metinden hareketle yeni bir metin yazma yöntemiyle kullanılarak tekniğin metne uygulanması anlatılmıştır. Deneysel süreçte kullanılacak metinlere ve metin türüne öğretmen adaylarıyla birlikte karar verilmiştir. Çalışmada her hafta iki masal metni kullanılmıştır. Ön test ve son testte kullanılan masallar ile her hafta yapılan uygulamadaki birinci masal ise “Mavi Rüyalar Gören Çocuk” adlı masal kitabından ikinci masal ise “Masal Sofrası” adlı masal kitabından alınmıştır. SCAMPER tekniğinin basamaklarında öğrencilerin farklı alternatifleri birleştirebilme becerilerinin de gelişimi açısından her hafta iki masal kullanılmıştır. Deneysel süreçte kullanılan masallar ve bunların haftalara göre dağılımı Tablo 3’te verilmiştir:

Tablo 3. SCAMPER tekniği deneysel süreçte kullanılan metinlerin haftalara göre dağılımı

Kıtap adı	Masalın adı
Ön test	Oduncu ve Kızı
1. Hafta	(1) Kırk Birinci Gün Masalı- (2) Altmış Akıllı Yetmiş Fikirli
2. Hafta	(1) Mavi Rüyalar Gören Çocuk- (2) Çirkin Ördek
3. Hafta	(1) Horozlu Çocuk- (2) Kabaklı Gelin
4. Hafta	(1) Sihirli Gömlek- (2) Aç Kurt
5. Hafta	(1) Kuyruksuz Kalan Tilki- (2) Mutluluğun Sırrı
6. Hafta	(1) Keloğlan’ın Sevinci- (2) Ormandaki Cadı
7. Hafta	(1) Elleri Üzerinde Yürüyen Padişah- (2) Güneşle Rüzgâr
Son test	Güzel ve Çirkin

Verilerin Analizi

Bu araştırmanın nicel verileri, Türkçe öğretmeni adaylarının yazdıkları masallardan elde edilmiştir. Öğretmen adaylarının deneysel işlem öncesi ve sonrasında yazdıkları masallardan elde edilen ham veriler olan masal metinleri; ön-test masal

metinleri (ÖTM_1, ÖTM_2, ...) ve son-test masal metinleri (STM_1, STM_2,...) olarak sınıflandırılmıştır. Ardından ön-test ve son-test masal metinlerine ilişkin ham veriler Uysal (2009) tarafından geliştirilen Yazma Becerisi Ölçeğinin içerik (ilginçlik, içerik-başlık uyumu, açıklık, detayların zenginliği, deneyime/yaşama uygunluk, bilgilerin doğruluğu), anlatım (özgünlük, doğallık, duruluk, olağandışılık, çekicilik/hoşluk, duygulandırıcılık, eğlendiricilik/izlenebilirlik), organizasyon (girişin çekiciliği, detayların yerleştirilmesi, paragraflar arası ilişkilerin kurulması, akıcılık / kolay takip edebilme, göndermelerin akışı bozmaması, gerilim/heyecan yaratma, ilgi çekme), kelime seçimi (doğru/güçlü eylem kelimelerinin kullanımı, özgün isimlerin kullanılması, kelimeleri yeni anlamlarda kullanma), noktalama ve dilbilgisi (paragrafları doğru kullanma, noktalamaya dikkat etme, dilbilgisi kurallarına dikkat etme, okunaklı yazma, sayfa sınırlarına uyma, sayfa düzeni) boyutlarına göre betimsel analize tabi tutularak puanlanmış ve nicel veriler elde edilmiştir. Betimsel analiz yaklaşımında, veriler önceden belirlenen tema ve başlıklara göre özetlenmekte ve yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu analiz tekniğiyle yapılan değerlendirmenin ardından ön-test ve son-test masal metinlerinden ayrı ayrı rastgele yedi masal metni seçilmiş ve Türkçe eğitiminden bir alan uzmanının, araştırmacıdan bağımsız olarak farklı zamanda analiz etmesi sağlanmıştır. Araştırmacı ve alan uzmanının birbirinden bağımsız olarak yaptıkları puanlamaların tutarlılığı “görüş birliği” ya da “görüş ayrılığı” şeklindeki işaretlemelerle değerlendirilmiştir. Araştırmacı ya da alan uzmanı tarafından çelişkiye düşülen değerlendirmelerde ortak fikir birliğinden hareketle karara varılmıştır. Puanlamaya ilişkin yapılan kodlamada veri analizinin güvenilirliği; $[Görüş\ birliği / (Görüş\ birliği + Görüş\ ayrılığı) \times 100]$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Alan uzmanının farklı zamanda ayrı olarak yaptığı bu kodlama sonucunda iki kodlayıcı arasındaki %87 olarak bulunmuştur. Bu oran kodlayıcılar arasında yüksek bir tutarlılık sağlandığını ve bu tutarlığın güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu işlemin ardından ön-test ve son-test masal metinlerine ilişkin elde edilen nicel veriler SPSS’e aktarılarak puanlar arasında karşılaştırma yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler normal dağılım göstermediği için verilerin analizinde deney grubunun ön ve son test puanlarının karşılaştırılmasında Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi uygulanmıştır (Kalaycı, 2018).

Bulgular

Bu bölümde SCAMPER tekniğinin Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerine etkisine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Yazma becerileri ve alt boyutlarına ilişkin bulgular ayrı tablolar şeklinde sunulmuştur.

Yazma Becerilerinin Analizine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerileri ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Yazma Becerileri Ön-Test Ve Son-Test Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

	Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Yazma Becerileri	Negatif sıra	0	.00	.00	-4.45	.00
	Pozitif sıra	26	13.50	351.00		
	Eşit	0				

Tablo 4’te yazma becerilerine ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-4.45$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine

olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerini manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

İçerik Boyutunun ve Alt Boyutlarının Analizine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin içerik boyutunun ve alt boyutlarının ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Yazma Becerileri İçerik Boyutu ile Alt Boyutlarının Ön-Test Ve Son-Test Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Boyutlar	Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
İlginçlik Düzeyi	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.630	.00
	Pozitif sıra	16	8.50	136.00		
	Eşit	10				
İçerik-Başlık Uyumu	Negatif sıra	1	7.50	7.50	-3.300	.00
	Pozitif sıra	14	8.04	112.50		
	Eşit	11				
Açıklık	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.69	.00
	Pozitif sıra	15	8.00	120.00		
	Eşit	11				
Detayların zenginliği	Negatif sıra	1	7.00	7.00	-3.47	.00
	Pozitif sıra	16	9.13	146.00		
	Eşit	9				
Deneyime/yaşama uygunluğu	Negatif sıra	1	6.00	6.00	-2.96	.00
	Pozitif sıra	12	7.08	85.00		
	Eşit	13				
Bilgilerin doğruluğu	Negatif sıra	1	6.50	6.50	-3.11	.00
	Pozitif sıra	13	7.58	98.50		
	Eşit	12				
İçerik Toplam	Negatif sıra	0	.00	.00	-4.11	.00
	Pozitif sıra	22	11.50	253.00		
	Eşit	4				

Tablo 5'e göre içerik boyutunun ilginçlik alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.63$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin içerik boyutunun ilginçlik alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

İçerik boyutunun içerik-başlık uyumu alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.30$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin içerik boyutunun içerik-başlık uyumu alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

İçerik boyutunun açıklık alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.69$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin içerik boyutunun açıklık alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

İçerik boyutunun detayların zenginliği alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.47$, $p=.00<.05$). Fark

puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin içerik boyutunun detayların zenginliği alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

İçerik boyutunun deneyime/yaşama uygunluk alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-2.96$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin içerik boyutunun deneyime/yaşama uygunluk alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

İçerik boyutunun bilgilerin doğruluğu alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-2.96$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin içerik boyutunun deneyime/yaşama uygunluk alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

İçerik boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-4.11$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin içerik boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Anlatım Boyutunun ve Alt Boyutlarının Analizine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin anlatım boyutunun ve alt boyutlarının ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Yazma Becerileri Anlatım Boyutunun Ön-Test ve Son-Test Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Boyutlar	Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Özgünlük	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.83	.00
	Pozitif sıra	18	9.50	17100		
	Eşit	8				
Doğallık	Negatif sıra	1	8.00	.00	-3.81	.00
	Pozitif sıra	19	10.63	202.00		
	Eşit	6				
Duruluk	Negatif sıra	1	8.00	8.00	-3.69	.00
	Pozitif sıra	19	10.63	202.00		
	Eşit	6				
Olağandışılık	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.85	.00
	Pozitif sıra	18	9.50	171.00		
	Eşit	8				
Çekicilik / Hoşluk	Negatif sıra	0	.00	.00	-4.00	.00
	Pozitif sıra	18	9.50	171.00		
	Eşit	8				
Duygulandırıcılık	Negatif sıra	1	8.00	8.00	-3.62	.00
	Pozitif sıra	17	9.59	163.00		
	Eşit	8				

Eğlendiricilik/ İzlenebilirlik	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.81	.00
	Pozitif sıra	16	8.50	136.00		
	Eşit	10				
Anlatım Toplam	Negatif sıra	4	6.63	26.50	-3.53	.00
	Pozitif sıra	20	13.68	273.50		
	Eşit	2				

Tablo 6'ya göre anlatım boyutunun özgünlük alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.83$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin anlatım boyutunun özgünlük alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Anlatım boyutunun doğallık alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.81$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin anlatım boyutunun doğallık alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Anlatım boyutunun duruluk alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.69$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin anlatım boyutunun duruluk alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Anlatım boyutunun olağandışılık alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.85$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin anlatım boyutunun olağandışılık alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Anlatım boyutunun çekicilik/hoşluk alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-4.00$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin anlatım boyutunun çekicilik/hoşluk alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Anlatım boyutunun duygulandırıcılık alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-4.00$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin anlatım boyutunun duygulandırıcılık alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Anlatım boyutunun eğlendiricilik/izlenebilirlik alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-4.00$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin anlatım boyutunun eğlendiricilik/izlenebilirlik alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Anlatım boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.53$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin anlatım boyutunun eğlendiricilik/izlenebilirlik alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Organizasyon Boyutunun ve Alt Boyutlarının Analizine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin organizasyon boyutunun ve alt boyutlarının ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Yazma Becerileri Organizasyon Boyutunun Ve Alt Boyutlarının Ön-Test Ve Son-Test Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Boyutlar	Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Girişin çekiciliği	Negatif sıra	1	6.50	6.50	-3.67	.00
	Pozitif sıra	18	10.19	183.50		
	Eşit	7				
Detayların yerleştirilmesi	Negatif sıra	1	6.50	6.50	-3.35	.00
	Pozitif sıra	15	8.63	129.50		
	Eşit	10				
Paragraflar arası ilişkilerin kurulması	Negatif sıra	1	7.50	7.50	-3.49	.00
	Pozitif sıra	16	9.09	145.50		
	Eşit	9				
Akıcılık / kolay takip edebilme	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.95	.00
	Pozitif sıra	19	10.00	190.00		
	Eşit	7				
Göndermelerin bozmaması	Negatif sıra	1	7.00	7.00	-3.25	.00
	Pozitif sıra	14	8.07	113.00		
	Eşit	11				
Gerilim/heyecan yaratma	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.78	.00
	Pozitif sıra	17	9.00	153.00		
	Eşit	9				
İlgi çekme	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.90	.00
	Pozitif sıra	18	9.50	171.00		
	Eşit	8				
Organizasyon Toplam	Negatif sıra	0	.00	.00	-4.29	.00
	Pozitif sıra	24	12.50	300.00		
	Eşit	2				

Tablo 7’ye göre organizasyon boyutunun girişin çekiciliği alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.83$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin organizasyon boyutunun girişin çekiciliği alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Organizasyon boyutunun detayların yerleştirilmesi alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.35$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin organizasyon boyutunun detayların yerleştirilmesi alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Organizasyon boyutunun paragraflar arası ilişkilerin kurulması alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.49$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin organizasyon boyutunun paragraflar arası ilişkilerin kurulması alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Organizasyon boyutunun akıcılık / kolay takip edebilme alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.95$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin organizasyon boyutunun akıcılık/kolay takip edebilme alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Organizasyon boyutunun göndermelerin akışı bozmaması alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.25$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin organizasyon boyutunun göndermelerin akışı bozmaması alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Organizasyon boyutunun gerilim/heyecan yaratma alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.78$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin organizasyon boyutunun gerilim/heyecan yaratma alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Organizasyon boyutunun ilgi çekme alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.90$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin organizasyon boyutunun ilgi çekme alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Organizasyon boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-4.29$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin organizasyon boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Kelime Seçimi Boyutunun ve Alt Boyutlarının Analizine İlişkin Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin kelime seçimi boyutunun ile alt boyutlarının ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Yazma Becerilerinin Kelime Seçimi Boyutu ile Alt Boyutlarının Ön-Test ve Son-Test Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Boyutlar	Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Doğru/güçlü eylem kelimelerinin kullanımı	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.94	.00
	Pozitif sıra	18	9.50	171.00		
	Eşit	8				
Özgün isimlerin kullanılması	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.75	.00
	Pozitif sıra	17	9.00	153.00		
	Eşit	9				
Kelimeleri yeni anlamlarda kullanma	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.57	.00
	Pozitif sıra	15	8.00	120.00		
	Eşit	11				

Kelime seçimi Toplam	Negatif sıra	0	.00	.00	-3.89	.00
	Pozitif sıra	19	10.00	190.00		
	Eşit	7				

Tablo 8'e göre kelime seçimi boyutunun doğru/güçlü eylem kelimelerinin kullanımı alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.94$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin kelime seçimi boyutunun doğru/güçlü eylem kelimelerinin kullanımı alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Kelime seçimi boyutunun özgün isimlerin kullanılması alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.75$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin kelime seçimi boyutunun özgün isimlerin kullanılması alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Kelime seçimi boyutunun kelimeleri yeni anlamlarda kullanma alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.57$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin kelime seçimi boyutunun kelimeleri yeni anlamlarda kullanma alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Kelime seçimi boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-3.89$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin kelime seçimi boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Noktalama ve Dilbilgisi Boyutunun ve Alt Boyutlarının Analizine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin noktalama ve dilbilgisi boyutunun ve alt boyutlarının ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Yazma Becerilerinin Noktalama ve Dilbilgisi Boyutu İle Alt Boyutlarının Ön-Test Ve Son-Test Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Boyutlar	Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Dil bilgisi kurallarına dikkat etme	Negatif sıra	1	3.50	3.50	-1.89	.06
	Pozitif sıra	6	4.08	24.50		
	Eşit	19				
Paragrafları doğru kullanma	Negatif sıra	0	.00	.00	-2.58	.01
	Pozitif sıra	8	4.50	36.00		
	Eşit	18				
Noktalamaya dikkat etme	Negatif sıra	2	4.00	8.00	-2.07	.03
	Pozitif sıra	8	5.88	47.00		
	Eşit	16				
Okunaklı yazma	Negatif sıra	1	5.00	5.00	-1.54	.12
	Pozitif sıra	6	3.83	23.00		

	Eşit	19				
Sayfa sınırlarına uyma	Negatif sıra	1	3.00	3.00	-1.93	.06
	Pozitif sıra	6	4.17	25.00		
	Eşit	19				
Sayfa düzeni	Negatif sıra	2	5.50	11.00	-.99	.32
	Pozitif sıra	6	4.17	25.00		
	Eşit	18				
Noktalama ve Dilbilgisi Toplam	Negatif sıra	1	1.00	1.00	-4.36	.00
	Pozitif sıra	24	13.50	324.00		
	Eşit	1				

Tablo 9'a göre noktalama ve dilbilgisi boyutunun dil bilgisi kurallarına dikkat etme alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olmadığı görülmektedir ($Z=-1.89$, $p=.06>.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın negatif sıralar yani ön test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin noktalama ve dilbilgisi boyutunun dil bilgisi kurallarına dikkat etme alt boyutunu manidar düzeyde geliştirmediği söylenebilir.

Noktalama ve dilbilgisi boyutunun paragrafları doğru kullanma alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-2.58$, $p=.01<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin noktalama ve dilbilgisi boyutunun paragrafları doğru kullanma alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Noktalama ve dilbilgisi boyutunun noktalamaya dikkat etme alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-2.07$, $p=.03<.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin noktalama ve dilbilgisi boyutunun noktalamaya dikkat etme alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Noktalama ve dilbilgisi boyutunun okunaklı yazma alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olmadığı görülmektedir ($Z=-1.54$, $p=.12>.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın negatif sıralar yani ön test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin noktalama ve dilbilgisi boyutunun okunaklı yazma alt boyutunu manidar düzeyde geliştirmediği söylenebilir.

Noktalama ve dilbilgisi boyutunun sayfa sınırlarına uyma alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olmadığı görülmektedir ($Z=-1.93$, $p=.06>.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın negatif sıralar yani ön test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin noktalama ve dilbilgisi boyutunun sayfa sınırlarına uyma alt boyutunu manidar düzeyde geliştirmediği söylenebilir.

Noktalama ve dilbilgisi boyutunun sayfa düzeni alt boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olmadığı görülmektedir ($Z=-.99$, $p=.32>.05$). Fark puanlarının sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın negatif sıralar yani ön test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin noktalama ve dilbilgisi boyutunun sayfa düzeni alt boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Noktalama ve dilbilgisi boyutuna ilişkin ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu görülmektedir ($Z=-4.36$, $p=.00<.05$). Fark puanlarının sıra

ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde bu farklılığın pozitif sıralar yani son test puanları lehine olduğu, bu sonuçlara göre de SCAMPER tekniğinin noktalama ve dilbilgisi boyutunu manidar düzeyde geliştirdiği söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada SCAMPER tekniğinin Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulardan hareketle bu tekniğin öğretmen adaylarının yazma becerilerini ve yazma becerilerinin alt boyutları olan içerik, anlatım, organizasyon, kelime seçimi ile noktalama ve dilbilgisi boyutlarını manidar düzeyde geliştirdiği tespit edilmiştir. Alan yazında bu tekniğin, yaratıcı yazma becerilerinin gelişimini sağladığını ortaya koyan araştırmalar mevcuttur (Aydın ve Çilci 2020, Baki, 2023; Ceran vd., 2015; Çilci, 2019). Yaratıcı yazma becerileri yazma becerilerini de kapsamı sebebiyle ilgili sonuçların bu araştırmadaki sonuçlarla örtüştüğü ve bu tekniğin yazma becerilerinin gelişiminde etkili bir teknik olduğu söylenebilir. Ayrıca bu teknik süreç temelli yazma yaklaşımı çerçevesinde ön hazırlık (zihinsel hazırlık) aşamasında kullanılabileceği gibi SCAMPER'ın her bir basamağı öyküleyici metin birimleri esas alınarak da uygulanabilmektedir. Dolayısıyla sadece zihinsel hazırlık aşaması değil metnin yapısal birimlerine de uygulanabilmektedir ki bu araştırmada bu teknik metnin birimlerine uygulanarak kullanılmıştır. Bu araştırmadan hareketle metnin yapı unsurlarına göre yapılan uygulamanın yazma becerisinin boyutlarının gelişiminde etkili olduğu şeklinde değerlendirilebilir. Nitekim araştırmadan elde edilen SCAMPER tekniğinin yazma becerilerinin içerik boyutunu ve bu boyutun alt boyutları olan ilginçlik, içerik-başlık uyumu, açıklık, detayların zenginliği, deneyime/yaşama uygunluk, bilgilerin doğruluğu boyutunda manidar düzeyde gelişme sağladığına ilişkin bulgu da bu görüşü desteklemektedir. Alan yazında yapılan araştırmalarda bu tekniğin sıra dışı çözümler bulma boyutunda sağladığı katkının (Baş ve Kaptan, 2021; Seyhan ve Bay, 2015) bu araştırmada ulaşılan ilginçlik boyutuna ilişkin sonuçla örtüştüğü söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu; bu tekniğin anlatım boyutunun ve alt boyutları olan özgünlük, doğallık, duruluk, olağandışılık, çekicilik/hoşluk, duygulandırıcılık, eğlendiricilik/izlenebilirlik boyutunda manidar düzeyde gelişim sağladığıdır. Bu sonuçlar, Özaltay'ın (2020) araştırmasında özgünlük boyutunun gelişimine; Baki'nin (2023) araştırmasında fikirlerin orijinalliği, yaratıcı düşünme becerileri ve anlatım yaratıcılığı açısından katkı sağladığına ilişkin sonuçlarla örtüşmektedir. Seyhan ve Bay'ın (2015) araştırmasında bu tekniğin sıra dışı çözümler bulma boyutunda sağladığı katkının bu araştırmadaki olağandışılık ile ilgili sonuçla örtüştüğü söylenebilir. Baki'nin (2023) araştırmasında öğretmen adayları bu tekniğin "eğlenerek yazma ve yazma motivasyonunu artırma" açısından katkı sağladığını belirtmiştir. Bu sonuçlar yapılan çeşitli araştırmalarda tekniğin uygulama sürecinde zevkli (Erdönmez, 2019; Kocatepe, 2017; Özaltay, 2020) ve eğlendirici (Baş ve Kaptan, 2021) bir ortam oluşmasına katkı sağlamanın etkisi olarak değerlendirilebilir. Bu sonuçlardan hareketle bir düşünme tekniği olan SCAMPER'ın metnin anlatım becerilerinin gelişimine bütünüyle katkı sağladığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise SCAMPER tekniğinin Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin organizasyon boyutunun ve alt boyutları olan girişin çekiciliği, detayların yerleştirilmesi, paragraflar arası ilişkilerin kurulması, akıcılık / kolay takip edebilme, göndermelerin akışı bozmaması, gerilim/heyecan yaratma, ilgi çekme boyutunda manidar düzeyde gelişim sağladığıdır. Bu araştırmada tekniğin, metni organize etme boyutu ve alt boyutlarının hepsini geliştirdiğine ilişkin sonucun aksine Majid ve diğerlerinin (2013) araştırmasında asıl gelişimin akıcılık ve detaylandırma boyutlarında, Buser ve diğerlerinin (2011) araştırmasında ise en çok akıcılık boyutunda

olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Baki'nin (2023) araştırmasında organizasyon, yazı tarzı, düşüncelerin akıcılığı, çağrışım akıcılığı, düşüncelerin esnekliği ve cümle yapısı boyutunda manidar düzeyde gelişim sağladığı belirlenmiş olup bu sonuçlarla örtüştüğü söylenebilir. Bu araştırmalarda ön plana çıkan akıcılık boyutuna ilişkin sonuçlar ise tekniğin uygulanmasında art arda sorulan soru setlerinin düşünme becerilerinin gelişimine etkisi olarak değerlendirilebilir. Çünkü bu teknik düşünceyi çeşitli sorularla birçok merhaleden geçirerek değiştirmekte, dönüştürmekte ve teknikte kullanılan soru setlerinin yönlendirici etkisiyle esnek ve akıcı düşünmeye katkı sağlayarak düşüncelerin organize edilmesine katkı sağlamaktadır.

Araştırma sonucunda SCAMPER tekniğinin Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin kelime seçimi ve alt boyutları olan doğru/güçlü eylem kelimelerinin kullanımı, özgün isimlerin kullanılması, kelimeleri yeni anlamlarda kullanma boyutunda manidar düzeyde gelişme sağladığı ortaya konulmuştur. Bu sonucun Baki'nin (2023) araştırmasında kelime zenginliği, kelime akıcılığı, çağrışım akıcılığı, yeniden tanımlama boyutlarında oluşturduğu gelişimle ilgili sonuçlarla örtüştüğü söylenebilir. Kelime bilgisi bireyin düşünme becerilerinin gelişiminin bir sonucu olmakla birlikte dilin etkin kullanımının yapı taşlarından biridir (Göğüş, 1978). Kelime bilgisinin gelişimi diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerisinde düşüncelerin organize edilmesi ve bunların yazıya aktarılmasında da kilit konumundadır (Deniz, 2017). Bu sonuçlardan hareketle düşünme becerilerini geliştirme odaklı bir teknik olan SCAMPER'ın yazma sürecinde kelime seçiminde etkili olduğu söylenebilir.

SCAMPER tekniği Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerinin noktalama ve dilbilgisi boyutunun ve alt boyutlarının paragrafları doğru kullanma, noktalamaya dikkat etme boyutlarında manidar düzeyde gelişim sağlandığı belirlenmiştir. Buna karşın bu boyutun dilbilgisi kurallarına dikkat etme, okunaklı yazma, sayfa sınırlarına uyma, sayfa düzeni boyutunda manidar düzeyde bir gelişim sağlanmadığı ortaya konulmuştur. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre SCAMPER tekniğinin bu boyutta paragrafları doğru kullanma, noktalamaya dikkat etme açısından sağladığı gelişime karşın yazıyı oluşturan mekanik unsurlar açısından bir etki oluşturmadığı söylenebilir. Bu durum da dijital ortamda yazma sürecinin bir sonucu olarak değerlendirilebileceği gibi yazma becerilerinin gelişiminde yaşanan eksikliklerden kaynaklandığı söylenebilir. Nitekim Baki ve Karakuş (2017) tarafından Türkçe öğretmenleri adaylarıyla gerçekleştirilen araştırmada öğretmen adaylarının en çok yazım kuralları (f=36, %64.28) ve noktalama işaretlerinin (f=31, %55.35) kullanımında sorun yaşadıkları belirlenmiş olup bu sonucu desteklemektedir. Bu araştırmada noktalama ve dilbilgisi boyutunun alt boyutlarındaki bu farklılığa karşın SCAMPER tekniğinin bu boyutu bütün olarak manidar düzeyde geliştirdiği belirlenmiştir. Baki'nin (2023) araştırmasında ise dilbilgisi boyutu bütün olarak ele alınmış ve alt başlıklarıyla detaylandırılmamış olup bu boyutu tamamen geliştirdiği tespit edilmiştir. Bu araştırma sonucu, SCAMPER'ın noktalama ve dilbilgisi boyutunu bütünsel olarak geliştirdiğine ilişkin sonuçla örtüşmektedir. Ayrıca Baki'nin (2023) araştırmasındaki bu tekniğin öğretmen adaylarının "planlı yazma becerilerini geliştirme" ile ilgili sonucuyla da örtüşmektedir. Bu sonuçlardan hareketle bu tekniğin yazma sürecinde kullanılabilir etkili bir teknik olduğu söylenebilir. Nitekim yapılan araştırmalarda da bu tekniğin yeni ürün geliştirmeye olanak sunan faydalı bir teknik olduğu çeşitli araştırmalarda da ortaya konulmuştur (Baş ve Kaptan, 2021; Karataş ve Tonga, 2016).

Araştırmadan elde edilen bu sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

1. SCAMPER tekniğinin farklı metin türleriyle kullanımı sağlanarak yazma becerilerinin gelişimine katkı sağlanabilir.

2. Bu tekniğe ilişkin ortaokul düzeyinde yapılacak çalışmalarla bu araştırmada elde edilen sonuçlar denetlenebilir.
3. Bu tekniğin etkileri sadece yazma becerilerinin gelişiminde değil okuma ve konuşma becerilerinin gelişimi açısından da incelenebilir.

Kaynakça

- Akbaba, R. S. (2015). *Türkçe Dersi Kapsamında 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Etkinliklerin Geliştirilmesi ve Uygulanması*. Yüksek Lisans Tezi. Elâzığ: Fırat Üniversitesi.
- Akkaya, N. (2011). İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Türkçe Dersine Yönelik Tutuma Etkisi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 311-319.
- Akyol, H. (2000). Yazı Öğretimi. *Millî Eğitim*, 146, 37-48.
- Altıparmak, T. ve Eryılmaz-Muştu, Ö. (2021). The Effects of SCAMPER Technique Activities in The 8th Grade Simple Machines Unit on Students' Academic Achievement, Motivation And Attitude Towards Science Lessons. *International Journal of Educational Methodology*, 7(1), 155-170.
- Alyazad, M. N. (2014). The Development Of Creative Thinking in Preschool Teachers: The Effects of SCAMPER Program. *International Journal of Psycho-Educational Sciences*, 6(3), 81-87.
- Aydın, İ., & Çilci, N. (2020). SCAMPER Yönlendirilmiş Beyin Fırtınası Tekniğinin 5. ve 6. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazıları Üzerindeki Etkisi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21), 223-262.
- Bahşi, N. (2018). *Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Düzeyleri ve Yazılarında Karşılaşılan Sorunlar (Malatya İli Örneği)*. Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Bağcı, H. (2007). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatıma ve Yazılı Anlatım Derslerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 21(21), 29-61.
- Baki, Y. (2019). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Yazma Becerilerinin Geliştirilmesinde Dijital Öykülerin Etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 964-995.
- Baki, Y. (2023). SCAMPER Tekniğinin Yaratıcı Yazma ve Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişimine Etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 11(4), 911-935.
- Ceran, O., Karaca, C., Eren, S. ve Karataş, S. (2015). SCAMPER Tekniğinin Öğrencilerin Yaratıcı Hikâye Yazma Becerilerine Etkisi: Bir Hikâyeyi Yeniden Yazma Örneği. *International Journal of Language Academy*, 3(4), 386-400.
- Karakuş, N. ve Baki, Y. (2017). Öğretmen Adaylarının Yazmaya İlişkin Algıları ve Yazma Sürecinde Karşılaştıkları Güçlükler: RTEÜ Örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 573-593.
- Karateke, E. (2006). *Yaratıcı Dramanın İlköğretim 2. Kademe 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Baş, Ş. (2018). *Sanatsal Yaratım Sürecinde SCAMPER Tekniğinin Kullanılması*. Doktora Tezi. Samsun: On Dokuz Mayıs Üniversitesi.
- Baş, Ş. ve Kaptan, A. Y. (2021). Sanatsal Yaratım Sürecinde SCAMPER Tekniğinin Kullanılması. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(3), 1126-1149.

- Buser, J. K., Buser, T. J., Gladding, S. T. ve Wilkerson, J. (2011). The Creative Counselor: Using The SCAMPER Model in Counselor Training. *Journal of Creativity in Mental Health*, 6(4), 256-273.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Deneysel Desenler: Ön Test-Son Test Kontrol Grubu Desen ve Veri Analizi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Covey, Stephen, R. (2006). *Etkili İnsanların Yedi Alışkanlığı*. (O. Nayır, F. Nayır ve D. Tekin, Çev.). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Çilci, N. (2019). *SCAMPER (Yönlendirilmiş Beyin Fırtınası) Tekniğinin 5. ve 6. Sınıf Öğrencilerin Yaratıcı Yazılarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ordu: Ordu Üniversitesi.
- Demir, T. (2013). İlköğretim Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerileri ile Yazma Özyeterlik Algısı Üzerine Bir Çalışma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(1) 84-114.
- Deniz, E. (2017). *Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi, Kelime Bilgisi ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri ile Yazma Becerileri Arasındaki İlişki*. Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Erdönmez, İ. (2019). *Özel Yetenekli Öğrencilerin Coğrafya Eğitiminde SCAMPER Tekniği ile STEAM Uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- İslim, Ö. F. (2009). *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dersinin SCAMPER (Yönlendirilmiş Beyin Fırtınası) Tekniğine Göre İşlenmesinin Öğrencilerin Yaratıcı Problem Çözme Becerilerine ve Akademik Başarılarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Jelena P., Apple C. Y., Toby M. Y. ve Tong S. L. (2014). The Feasibility of Enhancement of Knowledge And Self-Confidence In Creativity: A Plot Study of A Three-Hour SCAMPER Workshop on Secondary Students. *Thinking Skills and Creativity*, 14, 32-40.
- Kalaycı, Ş. (2018). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Karataş, S. ve Tonga, E. (2016). Scamper (Yönlendirilmiş Beyin Fırtınası) Tekniğinin Kullanımına Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 329-339.
- Kaytez, N. (2015). *SCAMPER Eğitim Programının Beş Yaşındaki Çocukların Yaratıcılığına Olan Etkisinin İncelenmesi*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Kocatepe, O. (2017). *Ortaokul 6. Sınıf Fen Bilimleri Dersi Bitki ve Hayvanlarda Üreme, Büyüme ve Gelişme Konusunda SCAMPER Tekniğinin Akademik Başarıya Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ağrı: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.
- Majid, D. A., Tan, A. ve Soh, K. (2013). Enhancing Children's Creativity: An Exploratory Study on Using The Internet and SCAMPER as Creative Writing Tools. *The Korean Journal of Thinking and Problem Solving*, 13(2), 67-81.
- Michalko, M. (2006). *Thinker toys. A Handbook of Creative-Thinking Techniques*. California: Ten Speed Press.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. (2nd. Ed.). USA: SAGE Publication.

- Okka, A. ve Kırmızıoğlu, A. (2018). *Eğitimde Ekolojik Okuryazarlık Nasıl Güçlenir, Desteklenir? Ezberi Bozmak- Kim Değil, Biz Yaptık*. Eğitimde İyi Örnekler Konferansı'nda sunulmuş bildiri, 29 Mart 2018, Türkiye.
- Özaltay, N. (2020). *Yönlendirilmiş Beyin Fırtınası (SCAMPER) Tekniğinin Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Yaratıcılıklarına ve Materyal Motivasyonlarına Olan Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Mersin Üniversitesi.
- Özözer, Y. (2008). *Ne Parlak Fikir*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Özyaprak, M. (2016). The Effectiveness of SCAMPER Technique on Creative Thinking Skills. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 4(1), 31-40.
- Poon, J. C. Y, Au, A. C. Y., Tong, T. M. Y. ve Lau, S. (2014). The feasibility of Enhancement of Knowledge and Self-Confidence in Creativity: A Pilot Study of A Three-Hour SCAMPER Workshop On Secondary Students. *Thinking Skills and Creativity*, 14, 32-40.
- Sak, U. (2020). *Yaratıcılık Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Vizitek Yayınları.
- Serrat, O. (2017). *The SCAMPER Technique. Knowledge Solutions: Tools, Methods and Approaches to Drive Organizational Performance*. Singapore: Springer Singapore.
- Seyhan, B. ve Bay, H. (2015). *A Qualitative Study that the Effect Of SCAMPER Technique On Concept Learning İs Analyzed: Ege University Example*. International Conference the Future of Education'da sunulan bildiri. Türkiye.
- Şentürk, N. (2009). *Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin 8. Sınıf Öğrencilerinin Bilgilendirici Metin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Tavşanlı, Ö. F. (2019). *İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Süreç Temelli Yazma Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*. Doktora Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi.
- Temizkan, M. ve Yalçınkaya, M. (2013). İlköğretim 6. 7. 8. Sınıf Türkçe Öğretmenlerinin Yaratıcı Yazma Etkinliklerini Uygulama Durumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 70-91.
- Tepeli, Y. ve Baydar, A. S. E. (2013). Yazılı Anlatım Becerisi Kazandırma Çalışmalarında Anlatım Türlerinin Önemi. *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*, 50, 319-326.
- Toksöz, F. (2018). *Baştan Yarat Ki Şaşırtabilesin*. Eğitimde İyi Örnekler Konferansı'nda sunulan bildiri, 29 Mart 2018, Türkiye.
- Tsai, L. L. (2019). Using Text-Based Worked Example to Enhance the Creative Thinking Development. *International Journal of Creative Research and Studies*, 3(2), 1-12.
- Üstündağ, T. (2014). *Yaratıcılığa Yolculuk*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Uysal, M. (2009). *İlköğretim Türkçe Dersinde İşbirlikli Öğrenmenin Erişi, Eleştirel Düşünce ve Yaratıcılık Becerilerine Etkisi*. Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Yağcı, E. (2012). Yönlendirilmiş Beyin Fırtınası Tekniği: SCAMPER Konusunda Veli Görüşleri Üzerine Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 485-494.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, V. ve İsrail, E. (2002). Yaratıcılığı Geliştirmede Bir Yol: SCAMPER. *Yaşadıkça Eğitim*, 74(75), 53-55.